

Hoogbegaafde volwassenen zonder werk (3): Belang van betaalde arbeid voor hoogbegaafde volwassenen

Bruno Emans

Inleiding

In 2014 is het onderzoek naar hoogbegaafde volwassenen zonder werk en in deze nieuwsbrief willen we een aantal van de (voorlopige) resultaten publiceren. In deel 1 zijn de opzet van het onderzoek en de achtergronden van de respondenten aan de orde geweest. Deel 2 ging verder in op de achtergronden, namelijk de opleidingen en de beroepen van de respondenten.

In dit derde deel van de serie gaan we in op de vraag hoe tevreden de respondenten zijn met hun arbeidsloze situatie, en op het belang dat de respondenten hechten aan het hebben van betaalde arbeid.

Tevredenheid met arbeidsloze situatie

De respondenten is gevraagd hoe tevreden ze nu zijn met hun huidige (arbeidsloze of deels arbeidsloze) situatie. Daaruit blijkt dat men de situatie als behoorlijk negatief omschrijft (zie tabel 5). De mensen die een positieve waardering geven zijn veelal de mensen die aangeven weer aan het werk te zijn.

Tabel 5: Mate van tevredenheid met huidige arbeidsloze (of deels arbeidsloze) situatie

	Aantal	Percentage
Slecht	60	36.1%
Matig	66	39.8%
Voldoende	17	10.2%
Goed	15	9.0%
Zeer goed	8	4.8%
Totaal	166	100.0%

Aan de 129 respondenten die op dit moment geen werk hebben is gevraagd of zij (weer) aan het werk zouden willen. Hier gaf 91% van de respondenten een positief antwoord op en 9% negatief. Het aantal uur dat ze per week zouden willen werken verschilt van 6 tot 40 uur, met een gemiddelde van 28,8 uur (standaarddeviatie 7,82).

In de korte toelichting die men kon geven, wordt vaak gesproken over actief bezig willen zijn en van nut willen zijn. Verder wordt er gesproken over financiële zekerheid willen hebben, structuur willen hebben en contact met mensen. Dat laatste wordt soms nog nader gespecificeerd met "gelijkgestemden". Verder wordt verveling als probleem genoemd, en omgekeerd het krijgen van uitdagingen als behoefte. Enkele respondenten noemen frustratie of kwaadheid.

Belang van betaalde arbeid

De respondenten is ook gevraagd om aan te geven hoe belangrijk het hebben van betaalde arbeid voor hen is. Dit konden ze aangeven op een vijf-puntsschaal, lopend van niet belangrijk tot heel erg belangrijk. In tabel 6 is te zien dat voor het overgrote deel van de respondenten die deze vraag

beantwoordden betaalde arbeid redelijk tot heel erg belangrijk is. Slechts 13,8 procent geeft aan het maar een beetje belangrijk te vinden, en 3,8 procent geeft aan het niet belangrijk te vinden.

Tabel 6: Het belang van betaalde arbeid voor de respondenten

	Aantal	Percentage
Niet belangrijk	6	3.8%
Een beetje belangrijk	22	13.8%
Redelijk belangrijk	38	23.8%
Erg belangrijk	52	32.5%
Heel erg belangrijk	42	26.3%
Totaal	160	100.0%

Vervolgens werd de respondenten de vraag gesteld om toe te lichten welke rol werk in hun leven speelt. Hierop hebben 144 respondenten gereageerd. De antwoorden zijn inhoudelijk geanalyseerd en hieruit is een aantal thema's gedestilleerd. Deze thema's worden hieronder opgesomd in tabel 7, inclusief een selectie van door de respondenten genoemde termen en uitspraken.

Tabel 7: Thema's met betrekking tot de rol van werk in het leven van hoogbegaafde volwassenen

Thema	Selectie door de respondenten genoemde termen en uitspraken
Financiën en inkomen, autonomie	Inkomen, financiën, financiële vrijheid, financieel zelfstandig, autonomie, onafhankelijkheid, onderhouden gezin, passende betaling, zelfvoorziening
Persoonlijke ontwikkeling, mentale uitdaging, talenten gebruiken, leren	Zelfvervulling, zelfexpressie, zelfverzekerdheid, uitdaging, interessante projecten, hersenen gebruiken, professionaliseren, nieuwe ideeën opdoen, nieuwe dingen uitproberen, kennis (inzetten), ervaring, talenten (inzetten), talenten ontwikkelen, talenten benutten, mentaal, intellectueel, cognitieve vermogens, uitdaging, jezelf erin kwijt kunnen, ei kwijt kunnen, bevrediging, kans om te leren, expertise, vaardigheden, ontplooiing, geluksgevoel, reflectie, plezier, problemen oplossen, idealen, ambities verwezenlijken
Sociale contacten	Sociale contacten, sociaal leven, mensen ontmoeten, relaties, netwerk, groeien met elkaar, contacten onderhouden, collegiaal contact, samenwerken, interactie
Eigenwaarde, identiteit, zelfrespect, maatschappelijke participatie en status	Aanzien, erbij horen, meedoen, erkenning, maatschappelijk, (deel van de) maatschappij, nuttig voelen, nuttig (bezig) zijn, kennis delen, samenleving, meetellen, zelfrespect, zelfbeeld, zelfwaardering, eigenwaarde, jezelf laten zien, identiteit, waardering, toegevoegde waarde, (sociale) status, participeren, gevoel erbij te horen en daardoor meer zelfrespect
Zingeving	Zingeving, talenten zinvol inzetten, voldoening, bijdragen, trots, zinvol doel
Arbeidsmoraal	Basisbeginsel: werken voor je eten, verantwoord, nuttig, verplichting
Structuur en regelmaat	Structuur, regelmaat, daginvulling, ritme
Variatie	Variatie, afwisseling
Onvrijheid, frustratie	Onvrijheid, frustratie, ongelukken, plicht, conflict, druk, energie

Dilemma's	Twijfels over geld, werk, zingeving, weinig betaald met wat je leuk vind of meer betaald met wat je niet leuk vind, maatschappelijk relevant bezig zijn of geld verdienen en dergelijke.
-----------	--

Korte bespreking

De thema's zijn ongeveer van wat er verwacht had mogen worden op basis van onderzoek van bijvoorbeeld Reyseger et al. (2013; 2104) en ook op basis van de vele ervaringen van professionals die met hoogbegaafden werken (Jacobsen, 1999, 2000; Lovecky, 1996; Streznewski, 1999; Nauta & Corten, 2002; Nauta & Ronner, 2007). Opvallend zijn de vele antwoorden bij het thema 'persoonlijke ontwikkeling'. Dat is blijkbaar een belangrijk aspect voor hoogbegaafde volwassenen. Op basis van met name persoonlijke ervaringen van hoogbegaafden (o.a. Webb, 2013) is bekend dat zingeving bij hoogbegaafde volwassenen een grote rol speelt. Dat zien we hier dus terug. Opmerkelijk is ook het thema 'dilemma's'. Spelen twijfels en dilemma's een grote rol bij hoogbegaafde volwassenen bij het nadenken over werk en carrière? Het is een intrigerende vraag.

Onderzoekers

Bruno Emans, zelfstandig onderzoeker, vrijwilliger IHBV

Noks Nauta, bestuurslid IHBV

Erik Visscher, vrijwilliger IHBV

Nienke Riemersma, Wetenschapswinkel Geneeskunde en Volksgezondheid, UMCG, samenwerkend met IHBV

De volgende keer gaan we in op de resultaten met betrekking tot de oorzaken waarom de respondenten in een arbeidsloze situatie zijn geraakt.

Referenties

Jacobsen, M.-E. (1999, 2000). *The Gifted Adult*. Ballantine Books.

Lovecky, D. V. (1986). Can you hear the flowers singing? Issues for gifted adults. *Journal of Counseling & Development*, 64(9), 572-575.

Nauta N, Corten F. (2002). Hoogbegaafden aan het werk. *TBV* 2002; 10(11): 332-335.

Nauta, N. & Ronner, S. (2007). *Ongeleide projectielen op koers*. Werken en leven met hoogbegaafdheid. Amsterdam: Pearson.

Reijseger, G., Peeters, M. C. W. & Taris, T. W. (2013 en 2014). *Werkbeleving onder hoogbegaafde werkers*. Rapport Meting 1 en 2. Universiteit van Utrecht. Twee rapporten metingen 1 en 2. <http://ihbv.nl/onderzoek-universiteit-van-utrecht-naar-werkbeleving-van-hoogbegaafden>

Streznewski, M. K. (1999). *Gifted Grownups*. NY: John Wiley & Sons, Inc..

Webb, J. (2013). *Searching for meaning*. Tucson, Arizona: Great Potential Press, Inc..